

Nazwa i adres jednostki sprawozdawczej	B-02 Sprawozdanie o produkcji budowlano-montażowej przedsiębiorstw niebudowlanych	Portal sprawozdawczy GUS www.stat.gov.pl Urząd Statystyczny ul. Leszczyńskiego 48 20-068 Lublin
Numer identyfikacyjny – REGON	za rok 2016	Przekazać do 24 lutego 2017 r.

Obowiązek przekazywania danych statystycznych wynika z art. 30 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 29 czerwca 1995 r. o statystyce publicznej (Dz. U. z 2016 r. poz. 1068) oraz rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 21 lipca 2015 r. w sprawie programu badań statystycznych statystyki publicznej na rok 2016 (Dz. U. poz. 1304, z późn. zm.).

(e-mail sekretariatu jednostki sporządzającej sprawozdanie – WYPEŁNIĆ WIELKIMI LITERAMI)

Symbol PKD 2007 – przeważający rodzaj działalności

1. Czy przedsiębiorstwo prowadziło w roku sprawozdawczym roboty budowlano-montażowe (roboty budowlane związane z budową, remontem lub konserwacją obiektów budowlanych) siłami własnymi (bez zlecenia podwykonawcom)?	tak	☐ 1	→ do punktu 2
	nie	☐ 2	→ do punktu 3
2. Czy roboty te prowadzone były:	tak	☐ 1	→ wypełnić Dział 1
– na terenie kraju?	tak	☐ 1	→ wypełnić Dział 2
– poza granicami kraju?			
3. Jeśli przedsiębiorstwo nie wykazuje danych w Działach 1 i 2 → przyczyna niewykazania danych (zaznaczyć właściwy symbol):			
– w roku sprawozdawczym podmiot działał, jednak nie prowadził siłami własnymi robót budowlano-montażowych		☐ 1	
– nieprowadzenie działalności w roku sprawozdawczym – podmiot nie podjął działalności		☐ 2	→ KONIEC sprawozdania
– nieprowadzenie działalności w roku sprawozdawczym – podmiot w budowie, w organizowaniu się		☐ 3	
– podmiot w zawieszaniu na koniec roku sprawozdawczego, niemożliwe sporządzenie sprawozdania		☐ 4	(proszę podać dane kontaktowe sprawozdawcy na końcu formularza)
– podmiot w likwidacji lub upadłości na koniec roku sprawozdawczego, niemożliwe sporządzenie sprawozdania		☐ 5	
– podmiot zlikwidowany w roku sprawozdawczym, niemożliwe sporządzenie sprawozdania		☐ 6	

Dział 1. Produkcja budowlano-montażowa wykonana siłami własnymi^{a)} na terenie kraju – według rodzajów obiektów

Rodzaje obiektów budowlanych (symbole – numery działów Polskiej Klasyfikacji Obiektów Budowlanych)		Ogółem (roboty budowlano-montażowe)		w tym roboty o charakterze inwestycyjnym	
		ogółem	w tym roboty sprzedane na zewnątrz przedsiębiorstwa ^{b)}	razem	w tym sprzedane na zewnątrz przedsiębiorstwa ^{b)}
		(w tys. zł z jednym znakiem po przecinku)			
0		1	2	3	4
Ogółem (suma wierszy od 2 do 7)		1			
Budynki	mieszkalne (11)	2			
	niemieszkalne (12)	3			
Obiekty inżynierii lądowej i wodnej	infrastruktura transportu (21)	4			
	rurociągi, linie telekomunikacyjne i elektroenergetyczne (22)	5			
	kompleksowe budowle na terenach przemysłowych (23)	6			
	pozostałe (24)	7			

^{a)} Bez podwykonawców; należy wykazać łączną wartość robót (uwzględniając: robociznę, zużycie materiałów, pracę sprzętu itd.).

^{b)} Wszystkie roboty, za które wystawiono faktury (rachunki), niezależnie od tego, czy zostały zapłacone; wartość – bez należnego podatku VAT.

Dział 2. Sprzedaż produkcji budowlano-montażowej wykonanej siłami własnymi^{a)} poza granicami kraju – według krajów

Kraj		symbol (wprowadzany systemowo)	Sprzedaż produkcji budowlano-montażowej (w tys. zł z jednym znakiem po przecinku)	Przeciętne zatrudnienie (w osobach)
nazwa				
0			1	2
Ogółem	01	X		
	02			
	03			
	04			
	05			
	06			

^{a)} Bez podwykonawców; zakres wykazywanych robót – analogicznie jak w Dziale 1.

Proszę podać szacunkowy czas (w minutach) przeznaczony na przygotowanie danych dla potrzeb wypełnienia formularza	1
Proszę podać szacunkowy czas (w minutach) przeznaczony na wypełnienie formularza	2

(e-mail osoby sporządzającej sprawozdanie – WYPEŁNIĆ WIELKIMI LITERAMI)

(imię, nazwisko i telefon osoby sporządzającej sprawozdanie)

(miejsceowość, data)

(pieczętka imienna i podpis osoby działającej w imieniu sprawozdawcy)*

*Wymóg opatrzenia pieczęcią dotyczy wyłącznie sprawozdania wnoszonego w postaci papierowej.

- a) roboty związane z konserwacją, tj. okresowym wykonywaniem robót niezbędnych do utrzymania obiektu budowlanego i jego otoczenia w należyłym stanie technicznym, obejmujących likwidację przyczyn i skutków uszkodzeń mogących spowodować przedwczesne niszczenie obiektu lub jego elementów i urządzeń,
- b) roboty rozbiórkowo-porządkowe prowadzone dla uzyskania materiałów nadających się do dalszego użycia,
- c) roboty w zakresie budowy i rozbiórki obiektów tymczasowych na terenie budowy.

W wierszach od 2 do 7 Działu 1 – należy podać **wydzielone** z wiersza 1 wartości **produkcji budowlano-montażowej**, w tym (w odpowiednich rubrykach) robót sprzedanych na zewnątrz przedsiębiorstwa i robót o charakterze inwestycyjnym – **przypadające na poszczególne rodzaje obiektów budowlanych**. Podziału tego należy dokonać **według działów PKOB** – Polskiej Klasyfikacji Obiektów Budowlanych – wprowadzonej rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 30 grudnia 1999 r. w sprawie Polskiej Klasyfikacji Obiektów Budowlanych (PKOB) (Dz. U. poz. 1316, z późn. zm.).

Należy tu więc **wykazać** odpowiednio **wartości przypadające na:**

1) budynki mieszkalne (wiersz 2) – obejmujące:

- a) **budynki mieszkalne jednorodzinne** – tj.: samodzielne budynki jednomieszkaniowe (w tym: pawilony, wille, domki wypoczynkowe, leśniczówki, domy mieszkalne w gospodarstwach rolnych, rezydencje wiejskie, domy letnie itp.), a także domy bliźniacze lub szeregowe, w których każde mieszkanie ma swoje własne wejście z poziomu gruntu,
- b) **budynki o dwóch mieszkaniach i wielomieszkaniowe** – tj. budynki samodzielne i domy bliźniacze lub szeregowe o dwóch mieszkaniach oraz pozostałe budynki mieszkalne – o trzech i więcej mieszkaniach,
- c) **budynki zbiorowego zamieszkania** – tj.: domy mieszkalne dla ludzi starszych, studentów, dzieci i innych grup społecznych (np. domy opieki społecznej, hotele robotnicze, internaty i bursy szkolne, domy studenckie, domy dziecka, domy dla bezdomnych itp. – w tym klasztory, domy zakonne i plebanie), budynki mieszkalne na terenie koszar, zakładów karnych i poprawczych oraz aresztów śledczych, budynki rezydencji prezydenckich i biskupich;

2) budynki niemieszkalne (wiersz 3) – obejmujące:

- a) **hotele i budynki zakwaterowania turystycznego** – tj. budynki hoteli (hotele, motele, gospody, pensjonaty i podobne budynki oferujące zakwaterowanie, z restauracjami lub bez, a także samodzielne restauracje, bary i stołówki) i budynki zakwaterowania turystycznego pozostałe (schroniska młodzieżowe, schroniska górskie, domki kempingowe, domy wypoczynkowe i pozostałe budynki zakwaterowania turystycznego),
- b) **budynki biurowe** – tj.: budynki wykorzystywane jako miejsce pracy dla działalności biura, sekretariatu lub innych działalności o charakterze administracyjnym (np. budynki banków, urzędów pocztowych, urzędów miejskich, gminnych, ministerstw itp., lokali administracyjnych), budynki centrów konferencyjnych i kongresowych, budynki sądów i parlamentów,
- c) **budynki handlowo-usługowe** – tj.: centra handlowe, domy towarowe, samodzielne sklepy i butiki, hale używane do targów, aukcji i wystaw, targowiska pod dachem, stacje paliw, stacje obsługi, apteki itp.,
- d) **budynki transportu i łączności** – tj.: budynki lotnisk, dworców kolejowych, autobusowych i terminali portowych, stacji kolejek górskich i wyciągów krzesełkowych, budynki stacji nadawczych radia i telewizji, budynki central telefonicznych, centra telekomunikacyjne itp., hangary lotnicze, budynki nastawni kolejowych, zajezdnie dla lokomotyw i wagonów, budki telefoniczne, budynki latarni morskich, budynki kontroli ruchu powietrznego, budynki garaży (garaże i zadaszone parkingi oraz budynki do przechowywania rowerów),
- e) **budynki przemysłowe i magazynowe** – tj. budynki przeznaczone na produkcję (np. fabryki, wytwórnie filmowe, warsztaty, rzeźnie, browary, montownie itp.) oraz zbiorniki, silosy i budynki magazynowe (zbiorniki na ciecze lub gazy, silosy na zboże, cement i inne towary sypkie, chłodnie i budynki składowe specjalizowane, powierzchnie magazynowe),

- f) **ogólnodostępne obiekty kulturalne, budynki o charakterze edukacyjnym, budynki szpitali i zakładów opieki medycznej oraz budynki kultury fizycznej** – tj.: kina, sale koncertowe, opery, teatry, sale kongresowe, domy kultury i wielozadaniowe sale wykorzystywane głównie do celów rozrywkowych, kasyna, cyrki, teatry muzyczne, sale taneczne i dyskoteki, estrady itp., budynki schronisk dla zwierząt, budynki ogrodów zoologicznych i botanicznych, budynki muzeów i bibliotek (muzea, galerie sztuki, biblioteki i centra informacyjne, budynki archiwów), budynki szkół i instytucji badawczych – tzn. budynki szkolnictwa przedszkolnego, podstawowego i ponadpodstawowego (np. przedszkola, szkoły podstawowe, gimnazja, szkoły średnie, licea ogólnokształcące, licea techniczne itp.), budynki szkół zawodowych lub kształcenia specjalistycznego, budynki szkół wyższych i placówki badawcze, laboratoria badawcze, specjalne szkoły dla dzieci niepełnosprawnych, ośrodki kształcenia ustawicznego, stacje meteorologiczne i hydrologiczne, budynki obserwatorów, budynki szpitali i zakładów opieki medycznej (budynki instytucji świadczących usługi medyczne i chirurgiczne oraz pielęgnacyjne dla ludzi, sanatoria, szpitale długoterminowego leczenia, szpitale psychiatryczne, przychodnie, poradnie, żłobki, ośrodki pomocy społecznej dla matki i dziecka, szpitale kliniczne, szpitale więzienne i wojskowe, budynki przeznaczone do termoterapii, wodolecznictwa, rehabilitacji, stacje krwiodawstwa, laktaria, kliniki weterynaryjne itp.), budynki instytucji ochrony zdrowia świadczące usługi zakwaterowania z opieką lekarską i pielęgnarską dla ludzi starszych, niepełnosprawnych itp., budynki kultury fizycznej – tzn. budynki przeznaczone na imprezy sportowe w halach (boiska do koszykówki, korty tenisowe, kryte baseny, hale gimnastyczne, sztuczne lodowiska itp.) wyposażone w stanowiska lub tarasy przeznaczone dla widzów oraz w prysznic, szatnie itp. dla uczestników, a także – zadaszone trybuny do oglądania sportów na świeżym powietrzu,

- g) **pozostałe budynki niemieszkalne** – tj.: budynki gospodarstw rolnych i budynki magazynowe dla działalności rolniczej (np. obory, stajnie, budynki inwentarskie dla trzody chlewnej, owczarnie, stadniny koni, przemysłowe fermy drobiu, stodoły, pomieszczenia do przechowywania sprzętu, szopty rolnicze, spiżarnie, piwnice do przechowywania wina, kadzie na wino, szklarnie, silosy rolnicze itp.), budynki przeznaczone do sprawowania kultu religijnego i czynności religijnych (kościół, kaplice, cerkwie, meczety, synagogi itp.), cmentarze i obiekty z nimi związane, domy pogrzebowe, krematoria, obiekty budowlane wpisane do rejestru zabytków i objęte indywidualną ochroną konserwatorską (wszelkie obiekty budowlane bez względu na stan zachowania, ale niewykorzystywane do innych celów) oraz nieruchome archeologiczne dobra kultury, a także – pozostałe budynki niemieszkalne gdzie indziej niewymienione (zakłady karmie i poprawcze, areszty śledcze, schroniska dla nieletnich, zabudowania koszarowe, obiekty miejskie użyteczności publicznej: wiaty autobusowe, toalety publiczne, łaźnie itp.);

3) infrastrukturę transportu (wiersz 4) – obejmującą:

- a) **autostrady, drogi ekspresowe, ulice i drogi pozostałe** – tj. autostrady i drogi ekspresowe międzymiastowe, w tym skrzyżowania i węzły, (wraz z: instalacjami do oświetlenia dróg i sygnalizacji, skarpami i nasypami, rowami, ścianami oporowymi, urządzeniami bezpieczeństwa ruchu, pasami jezdni przeznaczonymi do parkowania i barierami ochronnymi, przepustami pod drogami i urządzeniami odwadniającymi drogi) oraz – ulice i drogi pozostałe (wszystkie pozostałe drogi na obszarach miejskich i zamiejskich – np. drogi, ulice, aleje, ronda, drogi gruntowe, drogi boczne, drogi dojazdowe, drogi wiejskie i leśne, ścieżki dla pieszych, ścieżki rowerowe, ścieżki do jazdy konnej, drogi i strefy dla pieszych), w tym skrzyżowania, węzły komunikacyjne i parkingi, (wraz z: instalacjami do oświetlenia dróg i sygnalizacji, nasypami, rowami, słupkami bezpieczeństwa, przepustami pod drogami i urządzeniami odwadniającymi drogi),
- b) **drogi szynowe, drogi kolei napowietrznych lub podwieszanych** – tj.: drogi szynowe kolejowe, bocznice, drogi szynowe na obszarach miejskich (np. metro, linie tramwajowe), drogi kolei napowietrznych lub podwieszanych, budowle i urządzenia przeznaczone do prowadzenia ruchu szynowego (stacje, stacje postojowe, zajezdnie, stacje rozrządowe itp.) oraz urządzenia

- i instalacje do sterowania tym ruchem (teletechniczne, informatyczne, energetyczne, oświetleniowe, bezpieczeństwa, przeciwpożarowe itp.),
- c) drogi lotniskowe – tj.: pasy startowe (w tym drogi startowe o nawierzchni sztucznej), pasy dróg kołowania (w tym drogi kołowania o nawierzchni sztucznej), nasypy, rowy odwadniające, instalacje sygnalizacji świetlnej, systemy oświetlenia nawigacyjnego oraz systemy awaryjnego zasilania, miejsca startu śmigłowców, place postoju samolotów,
- d) mosty, wiadukty i estakady, tunele i przejścia nadziemne i podziemne – tj.: mosty drogowe i kolejowe z wszelkiego rodzaju materiałów (metalowe, betonowe itp.), estakady, mosty ruchome, wiadukty, mosty na drogach wiejskich i leśnych, mosty dla pieszych, kładki, mostki (włączając konstrukcje dróg na tych obiektach), tunele i przejścia podziemne (budowle podziemne przeznaczone do ruchu drogowego, kolejowego i pieszo); wszystkie te obiekty – wraz z instalacjami (oświetlenia, sygnalizacji, bezpieczeństwa i postoju),
- e) budowle wodne – tj.: porty i przystanie (w tym budowle portowe morskie, rzeczne i na jeziorach: nabrzeża, doki, baseny portowe, falochrony, mola, tamy i groble portowe, pomosty), porty wojskowe, stocznie, kanały żeglowne, budowle rzeczne i na jeziorach (śluzy, mosty i tunele kanałowe), nabrzeża, uregulowane brzegi rzek i dróg wodnych, zapory wodne i podobne budowle do zatrzymywania wody (dla wszelkich celów – np. produkcji energii w elektrowniach wodnych, irygacji, regulacji spławności, ochrony przeciwpowodziowej), groble, tamy, jazy, stopnie wodne i budowle zabezpieczające brzegi, budowle inżynierskie służące do nawadniania i kultywacji ziemi (kanały irygacyjne i inne budowle związane z dostarczaniem wody dla celów kultywacji ziemi, akwedukty, budowle służące drenażowi i otwarte rowy drenażowe);
- 4) rurociągi, linie telekomunikacyjne i elektroenergetyczne (wiersz 5) – obejmujące:
- a) rurociągi i linie telekomunikacyjne oraz linie elektroenergetyczne przesyłowe – tj.: rurociągi przesyłowe (naziemne, podziemne lub podwodne) do transportu: produktów nadtowych (np. ropy naftowej), gazu, produktów chemicznych, wody, ścieków itd., stacje pomp, stacje filtrów lub ujęć wody, linie telekomunikacyjne przesyłowe (nadziemne, podziemne lub podwodne), systemy przekaźnikowe, sieci radiowe, telewizyjne lub kablowe, stacje przekaźnikowe, radary, maszty, wieże i słupy telekomunikacyjne oraz infrastrukturę radiokomunikacyjną, linie elektroenergetyczne przesyłowe (nadziemne lub podziemne), stacje słupowe transformatorowe (bez transformatorów) i rozdzielcze,
- b) rurociągi sieci rozdzielczej i linie kablowe rozdzielcze – tj.: rurociągi sieci rozdzielczej gazu (naziemne i podziemne); rurociągi sieci wodociągowej rozdzielczej (w tym: rurociągi sieci rozdzielczej wody, gorącej wody, pary i sprężonego powietrza, studnie, fontanny, hydranty, wieże ciśnień), rurociągi sieci kanalizacyjnej rozdzielczej i kolektory, oczyszczalnie wód i ścieków; linie elektroenergetyczne i telekomunikacyjne rozdzielcze (nadziemne lub podziemne) i instalacje pomocnicze (stacje i podstacje transformatorowe, słupy telegraficzne itp.), lokalne sieci telewizji kablowej i związane z nią anteny zbiorcze;
- 5) kompleksowe budowle na terenach przemysłowych (wiersz 6) – tzn. kompleksowe obiekty budowlane przemysłowe, które nie mają formy budynku – obejmujące:
- a) budowle dla górnictwa i kopalnictwa – tj. budowle służące górnictwu i kopalnictwu, eksploatacji złóż węglowodorów, eksploatacji kamieniołomów, żwirowni itp. (np. stacje załadunku i wyładunku, wyciągi szybowe itd.) oraz budowle: wytwórni gipsu, cementowni, cegielni, wytwórni materiałów budowlanych ceramicznych itp.,
- b) elektrownie – tj.: wytwarzające energię elektryczną elektrownie wodne lub ciepłone (np. opalane węglem, atomowe), elektrownie napędzane wiatrem, budowle zakładów do przetwarzania paliwa nuklearnego, spalarnie odpadów,
- c) zakłady chemiczne – tj.: budowle będące częścią zakładów chemicznych, petrochemii lub rafinerii naftowych, urządzenia końcowe dla węglowodorów, koksownie, gazownie,
- d) zakłady przemysłu ciężkiego gdzie indziej niesklasyfikowane – tj. budowle będące częścią zakładów przemysłu ciężkiego takie jak: wielkie piece, walcownie, odlewnie itp.;
- 6) obiekty inżynierii lądowej i wodnej pozostałe (wiersz 7) – obejmujące:
- a) budowle sportowe i rekreacyjne – tj. boiska i budowle sportowe – tzn. zagospodarowane tereny sportowe przeznaczone do uprawiania na świeżym powietrzu sportów (np. piłka nożna, baseball, rugby, sporty wodne, lekkoatletyka, wyścigi samochodowe, rowerowe lub konne itd.) oraz budowle sportowe i rekreacyjne pozostałe – tzn. wesołe miasteczka, parki wypoczynkowe oraz inne obiekty na wolnym powietrzu (np. trasy i szlaki narciarskie, zainstalowane na stałe wyciągi orczykowe, krzeselkowe i kabinowe, skocznie, tory saneczkowe i bobslejowe, pola golfowe, lotniska sportowe, ośrodki jazdy konnej, przystanie jachtowe, wyposażenie plaż i bazy sportów wodnych, ogrody i parki publiczne, skwery, ogrody botaniczne i zoologiczne, schroniska dla zwierząt),
- b) obiekty inżynierii lądowej i wodnej pozostałe, gdzie indziej niesklasyfikowane – tj.: obiekty inżynierii wojskowej (np. forty, blokhauzy, bunkry, strzelnice, poligony, wojskowe centra doświadczalne itp.), a także – wysypiska śmieci i miejsca składowania odpadów, porzucone obiekty byłych terenów przemysłowych lub miejskich oraz inne obiekty inżynierii lądowej i wodnej gdzie indziej niesklasyfikowane, łącznie z terenami wyrzutni satelitarnych.

Uwaga: w przypadku obiektów budowlanych użytkowanych lub przeznaczonych do wielu celów – klasyfikuje się je zgodnie z głównym użytkowaniem (przeznaczeniem); o zaliczeniu budynku do właściwego działu PKOB decyduje procent całkowitej powierzchni użytkowej (budynki mieszkalne to takie, których co najmniej połowa powierzchni użytkowej jest wykorzystywana do celów mieszkalnych).

Dział 2. Sprzedaż produkcji budowlano-montażowej wykonanej poza granicami kraju – według krajów

W rubryce 0 należy wpisać **nazwy krajów**, w których w roku sprawozdawczym jednostka realizowała siłami własnymi roboty budowlano-montażowe sprzedane na zewnątrz przedsiębiorstwa.

Dla każdego kraju należy przeznaczyć jeden wiersz. Nie należy wpisywać tu symboli krajów (wprowadzane systemowo przez Urząd Statystyczny).

W rubryce 1 należy podać dane o wartości sprzedaży produkcji budowlano-montażowej wykonanej siłami własnymi jednostki poza granicami kraju. Dane należy wykazać w ujęciu ogółem (wiersz 1) i według krajów miejsca wykonywania robót (kolejne wiersze).

Uwaga: zakres wykazywanych w Dziale 2 robót budowlano-montażowych wykonanych poza granicami kraju jest analogiczny do przedstawionego w opisie robót wykonywanych na terenie kraju zamieszczonym w objaśnieniach do Działu 1.

W rubryce 2 należy podać dane o przeciętnym (dla danego roku sprawozdawczego) zatrudnieniu przy realizacji robót wykazanych w rubryce 1 – zatrudnieniem osób, z którymi jednostka zawarła umowę o pracę na okres zatrudnienia za granicą – w ujęciu ogółem (wiersz 1) oraz według krajów (kolejne wiersze). Dane te należy wykazać w przeliczeniu na osoby pełnozatrudnione – w liczbach całkowitych bez znaku po przecinku.

Przeciętne zatrudnienie za rok należy obliczać jako sumę przeciętnego zatrudnienia w poszczególnych miesiącach podzieloną przez 12. Przeciętne zatrudnienie w danym miesiącu – można obliczyć jako sumę dwóch stanów dziennych zatrudnienia (tj. w pierwszym i ostatnim dniu miesiąca) podzieloną przez dwa, po uprzednim przeliczeniu osób niepełnozatrudnionych na pełnozatrudnione.

Jeśli w danym wierszu wyliczone w opisany wyżej sposób przeciętne zatrudnienie za rok wyniosłoby poniżej 0,5 osoby pełnozatrudnionej, należy w rubryce 2 tego wiersza wpisać zero.

Uwaga: należy uwzględnić tu wyłącznie pracowników pracodawcy polskiego zatrudnionych poza granicami kraju; wykazywane przeciętne zatrudnienie dotyczy roku sprawozdawczego – należy je obliczać jako sumę przeciętnego zatrudnienia w poszczególnych miesiącach podzieloną przez 12 – niezależnie od tego, przez ile miesięcy w roku zakład faktycznie działał i prowadził roboty za granicą.